

TOÀ ÁN NHÂN DÂN  
TỈNH QUẢNG BÌNH

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM  
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Bản án số: 19/2023/HNGĐ-PT

Ngày: 21 - 11 - 2023

"V/v tranh chấp yêu cầu thay đổi  
quyền nuôi con chung"

NHÂN DANH

NƯỚC CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TOÀ ÁN NHÂN DÂN TỈNH QUẢNG BÌNH

- **Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:**

*Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa:* Ông Nguyễn Thái Sơn

*Các Thẩm phán:* Ông Dương Viết Hải và ông Trần Trung Thành

- **Thư ký phiên tòa:** Bà Phan Thị Liên - Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Bình

- **Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Bình tham gia phiên tòa:** Bà Lê Thị Phương Nhung - Kiểm sát viên.

Ngày 21 tháng 11 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Bình, mở phiên tòa xét xử công khai vụ án Hôn nhân và gia đình phúc thẩm thụ lý số: 18/2023/TLPT-HNGĐ ngày 09/10/2023 về việc "Tranh chấp yêu cầu thay đổi quyền nuôi con chung"

Do bản án Hôn nhân gia đình sơ thẩm số 28/2023/HNGĐ-ST ngày 15 tháng 8 năm 2023 của Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới bị kháng cáo,

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số: 4576/2023/QĐ-PT ngày 10 - 11 - 2023, giữa các đương sự:

- **Nguyên đơn:** Anh Đào Minh T; sinh năm: 1986; Địa chỉ: Tổ dân phố B P, phường B, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình, có mặt.

- **Bị đơn:** Chị Phạm Thị Hồng L, sinh năm: 1987; Địa chỉ: Tổ dân phố H, phường Đ, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình, có mặt.

- **Người kháng cáo:** Anh Đào Minh T - Là nguyên đơn trong vụ án.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

*Trong đơn khởi kiện được bổ sung tại bản tự khai, các phiên hòa giải và tại phiên tòa hôm nay, nguyên đơn anh T trình bày:*

- Anh T và chị L trước đây là vợ chồng, sau thời gian chung sống hai vợ chồng bất đồng quan điểm nên chị L làm đơn xin ly hôn anh T. Tại Bản án số 26/2021/HNGĐ-ST ngày 28/9/2021 Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới xử cho chị L được ly hôn anh T; Về con chung: xử giao 01 đứa con chung là Đào Đăng K, sinh ngày 03/01/2018 cho chị L trực tiếp nuôi dưỡng và anh T phải đóng góp tiền cấp dưỡng nuôi con mỗi tháng

2.000.000 đồng kể từ tháng 10/2021, người không trực tiếp nuôi con có quyền thăm nom con, không ai được ngăn cản thực hiện quyền này. Như vậy chị **L** là người trực tiếp nuôi và chăm sóc con, tuy nhiên trên thực tế chị **L** và gia đình liên tục ngăn cản anh **T** thực hiện quyền này ngay cả khi cháu ốm. Qua quan sát nhiều lần anh **T** thấy chị **L** rất sao nhãng trách nhiệm này, thường xuyên đi chơi đêm, tụ tập ăn chơi, tiệc tùng với bạn bè, tan làm nhưng về rất muộn, bỏ mặc cháu **K** ở nhà một mình. Cháu nhiều lần bị thương trầy xước, anh **T** rất đau lòng đã có nhắc nhở chăm sóc cháu cẩn thận nhưng chị **L** xem đây là vụn vặt không đáng để ý. Đỉnh điểm ngày 03/3/2023 cháu **K** bị tai nạn và tổn thương nặng ở mắt. Về bản thân anh nghiêm túc chấp hành quyết định của Bản án số 26/2021/HNGĐ-ST ngày 28/9/2021 của Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới, chu cấp đầy đủ tiền cấp dưỡng nuôi con mỗi tháng 2.000.000 đồng và thường xuyên thăm con. Hiện tại anh **T** đang có công việc ổn định tại 01 cơ quan nhà nước, cụ thể làm ở **Vườn Quốc gia P** Kể Bàng với thu nhập ổn định, có một xưởng cơ khí nhỏ. Bản thân anh là người siêng năng, chăm chỉ chịu được gian khổ, có trách nhiệm với gia đình, không bê tha rượu chè, dính líu các tệ nạn xã hội. Chấp hành tốt pháp luật, nay anh **T** có nguyện vọng xin được thay đổi quyền nuôi con **Đào Đăng K**.

*Tại các bản tự khai, hòa giải cũng như tại phiên tòa, bị đơn chị **L** trình bày:* Chị và anh **T** trước đây là vợ chồng, sau thời gian chung sống hai vợ chồng bất đồng quan điểm nên chị **L** làm đơn xin ly hôn. Tại Bản án số 26/2021/HNGĐ-ST ngày 28/9/2021 Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới xử cho chị được ly hôn anh **T**; Về con chung giao cháu **Đào Đăng K**, sinh ngày 03/01/2018 cho chị **L** trực tiếp nuôi dưỡng và anh **T** phải đóng góp cấp dưỡng nuôi con mỗi tháng 2.000.000 đồng kể từ tháng 10/2021, người không trực tiếp nuôi con có quyền thăm con, không ai được ngăn cản thực hiện quyền này. Trong quá trình nuôi dưỡng, chăm sóc con, chị đã tạo mọi điều kiện, đảm bảo tốt nhất chất lượng cuộc sống, ăn uống, giáo dục cho con. Hiện nay con **Đào Đăng K** đã 5 tuổi, các chỉ số về chiều cao là 115cm, cân nặng 23kg, vui vẻ, phát triển khỏe mạnh, bình thường. Chị luôn yêu thương, quan tâm đến tâm tư, suy nghĩ của con cũng như cố gắng tạo một môi trường lành mạnh, tràn đầy tình cảm cho con. Thường xuyên hỏi han, quan tâm, trò chuyện cùng con về các vấn đề liên quan lúc ở lớp hoặc vui chơi cùng gia đình, bạn bè. Động viên cháu trong việc thể hiện tình cảm đối với ông bà, bố mẹ. Không có hành vi đánh đập, bạo lực gia đình, không ngăn cản việc thăm nuôi của anh **T** mà ngược lại để anh **T** đến thăm nuôi, đưa đón cháu đi chơi, vào những lúc rảnh rỗi cuối tuần (thứ 7, chủ nhật) chị cũng đã chủ động chở con sang nhà ông bà nội, bố của con để gặp gỡ, ở lại nhà ông bà nội. Hỗ trợ chị trong việc chăm sóc, nuôi dưỡng con còn có mẹ ruột của chị là bà **Đặng Thị L1** hiện đang sống cùng chị và con. Chị đã luôn cố gắng giữ sự kết nối tình cảm, đảm bảo tinh thần của con luôn được yêu thương đầy đủ từ các thành viên trong gia đình, tránh việc cháu bị ảnh hưởng về mặt tâm lý sau khi bố mẹ ly hôn.

Ngoài việc đảm bảo ăn uống, giáo dục tại trường học cho con, chị chủ động liên hệ với các cô giáo của con để trao đổi các vấn đề trong thời gian ở trường, chăm sóc chu đáo những lúc con ốm đau, chị còn đặc biệt quan tâm phát triển thêm các kỹ năng, năng khiếu khác cho trẻ giai đoạn tiền tiểu học như: Đăng ký tham gia khóa học tiếng anh **B**, lớp học

sáng tạo nghệ thuật, học đàn Organ, bồi dưỡng về học tập Tiếng việt, toán tư duy. Trong các dịp lễ, tết, sinh nhật chị thường xuyên tạo tinh thần phấn khởi, dẫn đi tham quan các nơi để tìm hiểu hoặc chính tay tự chuẩn bị các trò chơi, mô hình để con được cảm nhận không khí vui vẻ. Tuy nhiên, quá trình chăm sóc nuôi dưỡng không thể tránh khỏi những lần con ốm đau, tai nạn do con đang trong độ tuổi nhỏ, chưa thể tự chăm sóc, bảo vệ bản thân, sức đề kháng chưa được đảm bảo, điều kiện, thời tiết, môi trường.

Về hình ảnh con bị trầy xước ở mặt là do bị ngã xe trong quá trình đón con từ trường về nhà vào chiều ngày 02/3/2023. Sau đó chị đã đưa con đi khám, chụp chiếu, kết quả chỉ bị phần mềm ngoài da. Sau vài ngày chăm sóc vết thương, cháu đã dần hồi phục, vui vẻ, ăn uống, đi học bình thường, đây là tai nạn ngoài ý muốn của bản thân chị và gia đình, chứ không phải là hành vi bạo lực, hành hạ hay đánh đập. Những lời về việc thiếu quan tâm, chăm sóc hay bỏ mặc con ở nhà một mình, tự tập ăn chơi như trình bày tại đơn của anh **T** là sai sự thật, không có căn cứ hay cơ sở để chứng minh. Chị tự nhận thấy bản thân có đầy đủ điều kiện chăm sóc, nuôi dưỡng con, vẫn đang hoàn toàn đáp ứng những điều kiện tốt nhất cho con được phát triển cả vật chất lẫn tinh thần. Vì vậy chị không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của anh **T**, mong muốn Tòa án xem xét đề chị được tiếp tục trực tiếp chăm sóc nuôi dưỡng con **Đào Đăng K.**

*Tại Bản án Hôn nhân gia đình sơ thẩm số 26/2023/HNGĐ-ST, ngày 15/8/2023 của Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới đã quyết định:*

1. Áp dụng Điều 84 Luật Hôn nhân và gia đình;

*Tuyên xử: Bác đơn yêu cầu của anh Đào Minh Tuấn về việc yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn với chị **Phạm Thị Hồng L.***

*Ngoài ra án sơ thẩm còn quyết định miễn án phí sơ thẩm và quyền kháng cáo cho các đương sự.*

Trong hạn luật định, ngày 18/8/2023 Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới nhận được đơn kháng cáo của anh Đào Minh Tuấn đề nghị xin được trực tiếp nuôi con; Có biện pháp xử lý bị đơn **Phạm Thị Hồng L** vì để xảy ra tai nạn đối với cháu **Đào Đăng K.**

Tại phiên tòa phúc thẩm, nguyên đơn vẫn giữ nguyên nội dung khởi kiện và kháng cáo; các đương sự không thỏa thuận được với nhau về việc giải quyết vụ án.

*Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Bình phát biểu quan điểm về vụ án:* Về tố tụng: Trong quá trình tiến hành tố tụng, giải quyết vụ án người tiến hành tố tụng, người tham gia tố tụng đã thực hiện đúng quy định của pháp luật.

Về nội dung vụ án: Đề nghị Hội đồng xét xử căn cứ khoản 1 Điều 308 Bộ luật Tố tụng dân sự: Không chấp nhận kháng cáo của nguyên đơn, giữ nguyên Bản án sơ thẩm số 26/2023/HNGĐ-ST, ngày 15 tháng 8 năm 2023 của Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới; Về án phí: Cấp sơ thẩm không buộc đương sự nộp tạm ứng án phí và miễn án phí là không đúng, đề nghị Hội đồng xét xử sửa phần án phí buộc anh **T** phải chịu án phí dân sự sơ thẩm và phúc thẩm theo quy định.

**NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:**

Sau khi nghiên cứu các tài liệu có trong hồ sơ vụ án được thẩm tra tại phiên tòa và căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên tòa, Ý kiến của Kiểm sát viên, Hội đồng xét xử nhận định:

[1] *Về thủ tục tố tụng*: Anh Tuấn làm đơn kháng cáo trong hạn luật định, nên chấp nhận để xét xử phúc thẩm.

[2] *Về nội dung*: Xét kháng cáo của anh **T** về việc xin được trực tiếp nuôi con, Hội đồng xét xử nhận thấy: Tại Bản án Hôn nhân gia đình sơ thẩm số 26/2021/HNGĐ-ST ngày 28/9/2021 của Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới đã quyết định: Xử cho chị **Phạm Thị Hồng L** được ly hôn anh **Đào Minh Tuấn**; Về con chung: Giao con chung **Đào Đăng K**, sinh ngày 03/01/2018 cho chị **L** được trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng và anh **T** phải đóng góp tiền cấp dưỡng nuôi con mỗi tháng 2.000.000 đồng kể từ tháng 10/2021, người không trực tiếp nuôi con có quyền thăm nom con, không ai được ngăn cản thực hiện quyền này. Sau khi Bản án có hiệu lực pháp luật, chị **L** trực tiếp nuôi con, anh **T** thực hiện nghĩa vụ cấp dưỡng nuôi con theo quy định.

Theo quy định tại khoản 1 Điều 81 Luật Hôn nhân và gia đình: "*1. Sau khi ly hôn, cha mẹ vẫn có quyền, nghĩa vụ trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con chưa thành niên...*". Do đó về quyền chung cả anh **T** và chị **L** đều có quyền chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con. Cháu **K** từ khi anh **T** và chị **L** ly hôn từ tháng 10 năm 2021 đến nay đều do chị **L** trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng, anh **T** thực hiện nghĩa vụ cấp dưỡng nuôi con hàng tháng theo quyết định của bản án sơ thẩm. Tại phiên tòa hôm nay anh **T** và chị **L** đều có nguyện vọng tha thiết xin được nuôi con.

**Anh T** cho rằng chị **L** không có trách nhiệm quan tâm chăm sóc con, để con xảy ra tai nạn xây xước vùng mặt. Tuy nhiên qua xem xét các tài liệu, chứng cứ do các bên cung cấp thì thấy rằng trong suốt quá trình chăm sóc, nuôi dưỡng con chị **L** đã thực hiện trách nhiệm của người mẹ, tạo mọi điều kiện tốt nhất để cho con ăn học đồng thời vào cuối tuần đều cho con về bên nhà nội chơi, chị **L** cũng tạo điều kiện để anh **T** đưa đón con và chăm sóc con. Việc anh **T** cho rằng chị **L** không quan tâm chăm sóc con để xảy ra tai nạn gây xây xước cho con và ngăn cản không cho anh **T** gặp con nhưng không đưa ra được chứng cứ chứng minh đó là do lỗi của chị **L**, việc xảy ra tai nạn là khách quan, ngoài ý muốn của chị **L**. Bản án sơ thẩm căn cứ vào điều kiện thực tế của chị **L** và anh **T** để xét xử không chấp nhận yêu cầu thay đổi quyền nuôi con của anh **T** là phù hợp với quy định tại Điều 82, 83, 84 Luật Hôn nhân và gia đình. Do đó không có cơ sở để chấp nhận kháng cáo của anh **T**.

Từ nhận định trên, Hội đồng xét xử phúc thẩm không chấp nhận kháng cáo của anh **Đào Minh Tuấn**, cần giữ nguyên Bản án sơ thẩm của Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới.

[3] *Về án phí*: Anh Tuấn khởi kiện yêu cầu thay đổi quyền nuôi con, chị **L** không đồng ý nên thuộc trường hợp đương sự phải nộp tạm ứng án phí và chịu án phí dân sự theo quy định. Tuy nhiên, Tòa án sơ thẩm xác định việc anh **T** khởi kiện thuộc trường hợp không phải nộp tạm ứng án phí và chịu án phí sơ thẩm, phúc thẩm theo điểm d khoản 2 Điều 11 Nghị quyết số 326/2016/NQ-UBTVQH14 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về án phí, lệ phí Tòa án để miễn nộp tạm ứng án phí và miễn án phí là không đúng. Vì vậy,

cần sửa Bản án sơ thẩm về phần án phí, buộc anh **T** phải chịu toàn bộ án phí dân sự sơ thẩm và phúc thẩm theo quy định.

Các quyết định khác của án sơ thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị phúc thẩm.

*Vì các lẽ trên;*

### **QUYẾT ĐỊNH:**

1. Căn cứ khoản 1 Điều 308 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 26, Điều 29 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa 14 quy định về mức thu, miễn, giảm, nộp, và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án,

Áp dụng Điều 81, 82, 83, 84 Luật Hôn nhân và gia đình, tuyên xử:

Không chấp nhận kháng cáo của anh Đào Minh Tuấn. Giữ nguyên Bản án Hôn nhân gia đình sơ thẩm số 26/2023/HNGĐ-ST ngày 15/8/2023 của Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới. Bác đơn yêu cầu của anh Đào Minh Tuấn về việc yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn đối với chị **Phạm Thị Hồng L.**

2. Về án phí: Sửa Bản án sơ thẩm buộc anh Đào Minh Tuấn phải chịu nộp 300.000 đồng án phí dân sự sơ thẩm và 300.000 đồng án phí dân sự phúc thẩm để sung công quỹ nhà nước.

3. Các quyết định khác của án sơ thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị phúc thẩm.

4. Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án phúc thẩm (21/11/2023).

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM  
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

#### ***Nơi nhận***

- VKSND tỉnh;
- TAND thành phố Đồng Hới;
- Chi cục THADS thành phố Đồng Hới;
- Các đương sự;
- Lưu: Hồ sơ, Tòa DS, VP, án văn.

(đã ký)

**Nguyễn Thái Sơn**